

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 ความหมายของแรงจูงใจ
- 2.2 ประเภทของแรงจูงใจ
- 2.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อแรงจูงใจ
- 2.4 ทฤษฎีลำดับขั้นแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow)
- 2.5 แรงจูงใจกับการเล่นกีฬา
- 2.6 แรงจูงใจกับความสำเร็จในการแข่งขันกีฬา
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ (Motivation) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินคือคำว่า มูวีรี (Movere) หมายความว่า การเคลื่อนที่ไป (To Move) และจากความหมายของรากศัพท์ดังกล่าว จึงเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงลักษณะและบทบาทของแรงจูงใจ โดยนักจิตวิทยาจะศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจโดยเน้นการศึกษาอิทธิพลภายนอกและภายในตัวบุคคลที่สามารถจะทำให้บุคคลเคลื่อนที่ไปทางใดทางหนึ่งอย่างมีทิศทาง และสำหรับความหมายของแรงจูงใจได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้อย่างมาก ดังนี้

Bird and Crip (1986) ได้ให้คำนิยามของคำนี้ว่า เป็นสิ่งกระตุ้นให้มนุษย์หรือสัตว์เกิดการกระทำที่เพียรพยายามอย่างมาก เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

กิติ คยัคตานนท์ (2533) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจ หมายถึง พลังจิตที่อยู่ในตัวแต่ละบุคคลซึ่งทำหน้าที่เร้าให้บุคคลนั้น กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา พลังจิตนี้เกิดจากการกระตุ้นหรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ภายในร่างกายหรือนอกร่างกาย

เชียรศรี วิวิธสิริ (2527) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ คือ พลังที่ทำให้เกิดพฤติกรรมและควบคุมแนวทางพฤติกรรมหรือ หมายถึง สิ่งกระตุ้นอินทรีย์หรือแนวทางให้อินทรีย์กระทำพฤติกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมาย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2518) กล่าวว่าแรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลเป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมและควบคุมพฤติกรรม

ปฐม นิคมานนท (2528) ให้ความหมายของแรงงูใจว่า หมายถึง ภาวะที่กระตุ้นให้อิทธิพลเกิดการเคลื่อนไหวหรือเกิดพฤติกรรมขึ้น

โสภา ชูพิกุลชัย (2529) แรงงูใจ หมายถึง สิ่งที่มาเร้าหรือกระตุ้นให้ความต้องการของมนุษย์ได้รับความพอใจ และมีผลทำให้พฤติกรรมของมนุษย์บรรลุจุดหมาย

ศิริโสภาค บุรพาเดช (2529) กล่าวว่า แรงงูใจ เป็นกระบวนการที่อิทธิพลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าให้มีพฤติกรรมมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง

Maire (อ้างถึงใน ศิริโสภาค บุรพาเดช, 2529) อธิบายว่า การงูใจ เป็นกระบวนการแสดงออกของพฤติกรรมอันได้รับอิทธิพลจากจุดหมาย ซึ่งพฤติกรรมนั้นมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง

Young (อ้างถึงใน ศิริโสภาค บุรพาเดช, 2529) กล่าวว่า แรงงูใจ เป็นกระบวนการของการกระตุ้นให้เกิดการกระทำ สนับสนุนความก้าวหน้าของกิจกรรมที่กระทำและกำหนดแบบแผนของกิจกรรมที่ทำ

เอนกกุล กริแสง (2526) ให้ความหมายว่า แรงงูใจเป็นการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมสนองตอบสิ่งเร้าในลักษณะที่ต่างกัน

อารี พันธมณี (2534) กล่าวว่า แรงงูใจ หมายถึง สภาพที่อิทธิพลเกิดความต้องการ หรืออยู่ในภาวะขาดสมดุลก็จะทำให้เกิดแรงขับหรือแรงงูใจ ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมเพื่อมาทดแทนภาวะการขาดหรือทำให้อิทธิพลอยู่ในภาวะสมดุล แรงงูใจจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเบื้องต้นในการเรียนรู้ และเป็นที่กำหนดทิศทาง และความเข้มของพฤติกรรมให้เกิดขึ้น

จากความหมายของแรงงูใจที่นักจิตวิทยาได้ให้ไว้ พอจะสรุปได้ว่า แรงงูใจเป็นปัจจัยกระตุ้นพฤติกรรมของมนุษย์ บุคคลที่ได้รับแรงงูใจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความกระตือรือร้น และผลจากการกระทำพฤติกรรมจะมีประสิทธิภาพสูง และเราสามารถจะใช้คำได้อีกหลายคำเพื่อที่จะนำมาอธิบายเกี่ยวกับคำว่าแรงงูใจเป็นต้นว่า ความต้องการ การเร้า แรงกดดัน ความปรารถนา จุดหมายปลายทาง และวัตถุประสงค์ ซึ่งคำที่กล่าวมานี้เป็นคำที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทั้งสิ้น

การที่คนเรามีความต้องการสิ่งหนึ่งสิ่งใดแสดงว่า ขาดสิ่งนั้น ความต้องการจะเป็นแรงผลักดันให้แสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้สิ่งนั้น ๆ มา เมื่อได้รับสิ่งที่สนองความต้องการแล้วจะหยุดพฤติกรรมนั้น ๆ แต่เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุดจึงมีการแสดงพฤติกรรมอยู่ตลอดเวลา (ลักขณา ศรีวิวัฒน์, 2530)

การแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ล้วนมีสาเหตุมาจาก แรงจูงใจเป็นสำคัญ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่สลับซับซ้อนของมนุษย์ จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงทฤษฎีของแรงจูงใจและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการแสดงพฤติกรรม

2.2 ประเภทของแรงจูงใจ

แรงจูงใจไม่เพียงแต่กระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ต่างกันเท่านั้น แรงจูงใจยังเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความต้องการหรือความโน้มเอียงที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมมุ่งจุดหมายเดียวกันอีกด้วย ประเภทของแรงจูงใจจำแนกตามทฤษฎี ได้ดังนี้

จิราภรณ์ ตั้งเกิดติภาภรณ์ (2532) ได้กล่าวถึงประเภทของแรงจูงใจ ประกอบด้วย

2.2.1 แรงจูงใจปฐมภูมิ (Primary Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติมิได้เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ แต่เกิดมาได้ด้วยวุฒิภาวะหรือสภาพร่างกาย มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น แรงจูงใจแห่งความหิว แรงจูงใจหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด

2.2.2 แรงจูงใจทุติยภูมิ (Secondary Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทย่อย คือ

2.2.2.1 แรงจูงใจทางจิตวิทยา (Physiological Motives) ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความรักใคร่ และเอาใจใส่จากบุคคลอื่น

2.2.2.2 แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) มีจุดเริ่มต้นมาจากประสบการณ์ในอดีตของบุคคลและเป้าหมายของแรงจูงใจในขณะนี้ มีความสัมพันธ์กับการแสดงปฏิกิริยาของบุคคลอื่นที่มีต่อเรา เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Affinitive Motive) แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motives)

สุชา จันทน์เอม (2527) ได้แบ่งแรงจูงใจตามที่มาของแรงจูงใจได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. แรงจูงใจทางสรีรวิทยา (Physiological) แรงจูงใจด้านนี้เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางร่างกายทั้งหมด เพื่อให้บุคคลมีชีวิตอยู่ได้ เป็นความต้องการที่จำเป็นทางธรรมชาติของมนุษย์ ได้แก่ ต้องการน้ำ อาหาร ต้องการพักผ่อน และปราศจากโรค เราสามารถวัดระดับความต้องการทางสรีรวิทยาได้จากการสังเกตพฤติกรรมการกระทำของคนเราก็คือ จากความมากน้อยของการกระทำ การเลือกการกระทำ การตอบโต้สิ่งที่เกิดขึ้น

2. แรงจูงใจทางจิตวิทยา (Psychological Motivation) มีความสำคัญน้อยกว่าแรงจูงใจทางสรีรวิทยาเพราะจำเป็นต่อการดำรงชีวิตน้อยกว่า แต่จะช่วยคนเราทางด้านจิตใจจึงทำ

ให้มีสุขภาพจิตดีและสดชื่น แรงจูงใจประเภทนี้ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็นและการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ความต้องการความรักและความเอาใจใส่ใกล้ชิดจากผู้อื่น

3. แรงจูงใจทางสังคมหรือแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ (Social Motivation) แรงจูงใจนี้มีจุดเริ่มต้นส่วนใหญ่มาจากประสบการณ์ทางสังคมในอดีตของแต่ละบุคคล และจุดมุ่งหมายของแรงจูงใจนี้มีความสัมพันธ์กับการแสดงปฏิกิริยาของบุคคลอื่น ๆ ที่มีต่อแรงจูงใจทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนเรา ได้แก่

3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีและประสบความสำเร็จ ซึ่งได้รับการส่งเสริมมาตั้งแต่วัยเด็ก จากผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างอิสระเป็นตัวของตัวเอง ฝึกหัดการช่วยเหลือตนเองตามวัยจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความต้องการ ความสำเร็จในชีวิตสูง การฝึกหัดให้บุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจึงต้องเริ่มต้นจากครอบครัว

3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliative Motivation) เป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ต้องการความเอาใจใส่ ต้องการความรักจากบุคคลอื่น

3.3 แรงจูงใจต่อความนับถือของตนเอง (Self-esteem Motivation) เป็นแรงจูงใจที่บุคคลปรารถนาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนโดยทั่วไป ต้องการได้รับการยกย่องจากสังคม ซึ่งจะนำมาสู่ความรู้สึกนับถือของตนเอง

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2530) ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจไว้ ดังนี้

1. แบ่งตามที่มาของแรงจูงใจ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 แรงจูงใจทางร่างกาย (Physiological Motive) เป็นแรงจูงใจที่มีติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งเกิดจากความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

1.2 แรงจูงใจทางสังคม (Social Motive) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นทีหลังจากการเรียนรู้ทางสังคม ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การเป็นที่ยอมรับทางสังคม เป็นต้น

2. แบ่งตามเหตุผลของเบื้องหลังในการแสดงออกของพฤติกรรม แบ่งได้ 2 ประเภทคือ

2.1 แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motive) หมายถึงการที่บุคคลมองเห็นคุณค่าที่จะกระทำด้วยความเต็มใจ เชื่อกันว่าถ้าผู้เรียนเกิดแรงจูงใจประเภทนี้จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

2.2 แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motive) หมายถึงสภาวะของบุคคลที่ได้รับแรงกระตุ้นภายนอกจึงทำให้มองเห็นจุดหมายพฤติกรรมของบุคคล

2.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อแรงงูใจ

อารีย์ พันธัมณี (2534) ได้กล่าวว่า แรงงูใจจ้ความีผลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมต่างๆของบุคคลเป็นอย่างมาก เพราะการที่บุคคลเกิดแรงงูใจในการที่จะกระทำพฤติกรรมย่อมจะทำให้พฤติกรรมหรือการเรียนรู้ในสิ่งนั้น ๆ มีประสิทธิภาพและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมากกว่าบุคคลที่ไม่เกิดแรงงูใจ ลักษณะของแรงงูใจของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังต่อไปนี้

2.3.1 ธรรมชาติของแต่ละบุคคล ทุกคนมีธรรมชาติแตกต่างกับคนอื่น หรือมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ประกอบด้วย

2.3.1.1 แรงขับ แรงขับของบุคคลจ้ควาเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการเกิดพฤติกรรม แรงขับเป็นสภาวะที่เกิดจากความไม่สมดุลภายในร่างกายของมนุษย์ เช่น สภาวะความต้องการอาหาร น้ำ สภาวะความตึงเครียด ความรู้สึกเจ็บปวด เป็นต้น แรงขับเกิดขึ้นได้จากลักษณะ 2 ประการคือ แรงขับภายในร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความง่วงนอน เป็นต้นและแรงขับที่เกิดจากภายนอกร่างกาย เช่น การได้รับความเจ็บปวดจากสิ่งเร้าภายนอก สภาวะความกดดันจนทำให้เกิดความตึงเครียด

2.3.1.2 ความวิตกกังวล ความวิตกกังวลมีผลต่อการเรียนรู้หรือการกระทำพฤติกรรมความวิตกกังวลจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล เมื่อบุคคลมีอายุเพิ่มมากขึ้น มีประสบการณ์เพิ่มขึ้นย่อมจะเกิดความวิตกกังวลเพิ่มมากขึ้น เด็กเล็ก ๆ จะไม่มีความวิตกกังวลแต่จะมีความกลัว เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้นความกลัวจะลดลงกลายเป็นความวิตกกังวลเพิ่มขึ้นมาแทนที่

2.3.2 สถานการณ์ต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม ย่อมจะส่งผลทำให้บุคคลเกิดแรงงูใจแตกต่างกันไป เป็นต้นว่าส่งผลให้บุคคลเกิดความสับสนวุ่นวายหรืออื่นๆ และวัฒนธรรมของแต่ละสังคมย่อมจะส่งผลให้พัฒนาการของผู้เรียนแตกต่างกันไปด้วย ลักษณะสถานการณ์ต่างๆ ที่มีผลต่อแรงงูใจได้แก่

2.3.2.1 การแข่งขัน หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่มีความปรารถนาจะเอาชนะผู้อื่น ต้องการทำให้ตนมีสภาพการณ์ที่ดีขึ้น การแข่งขันมีลักษณะที่สำคัญ 2 ลักษณะคือ 1. การแข่งขันกับตนเองเป็นการแข่งขันที่ทำให้ตนเองดีขึ้นด้วยความเต็มใจและความต้องการของคนไม่มีใครบังคับ และ 2. การแข่งขันกับบุคคลอื่น เป็นความรู้สึกที่ต้องการเอาชนะบุคคลอื่นให้ตนอยู่เหนือกว่าคนอื่น มักจะพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้ตนชนะผู้อื่นอยู่เสมอ

2.3.2.2 ความร่วมมือ หมายถึงแรงงูใจที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับแรงผลักดันทางสังคม มีพฤติกรรมแบบประนีประนอม ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ เป็นน้ำหนึ่งใจ

เดียวกัน เพื่อให้งานหรือพฤติกรรมที่มุ่งปรารถนาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ฉะนั้นความร่วมมือของบุคคลจึงจัดว่าเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้น

2.3.3 การตั้งจุดมุ่งหมาย หมายถึงการที่บุคคลได้มีการตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตไว้ มีผลทำให้บุคคลมีความพยายามที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตนตั้งไว้ ในบางครั้งแม้จะมีการตั้งจุดมุ่งหมายไว้บุคคลก็ไม่สามารถกระทำเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตนตั้งไว้ได้ ด้วยเหตุนี้การตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตจึงเป็นแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ลักษณะของการตั้งจุดมุ่งหมายมี 2 ลักษณะคือ

2.3.3.1 การตั้งจุดมุ่งหมายรวม เป็นจุดมุ่งหมายที่มักจะมีจุดมุ่งหมายย่อย ๆ มาเกี่ยวข้อง เช่น การตั้งจุดมุ่งหมายชีวิตว่าจะเป็คนักวาดรูปที่มีชื่อเสียงของโลกแต่ในขณะนี้อายุยังน้อยจึงมีเป้าหมายย่อย ๆ หลายจุดมุ่งหมายไว้รวมกันคือ จะวาดรูปให้ชนะการแข่งขัน จะวาดรูปให้ได้รับคำชมจากครู จะวาดรูปให้เพื่อน ๆ ขอมรับ

2.3.3.2 การตั้งจุดมุ่งหมายระยะไกล เพื่อบุคคลมีจุดหมายหนึ่งโดยเฉพาะ การตั้งจุดมุ่งหมายระยะไกลจะเกิดขึ้นกับคนที่มีความวิริยะทางด้านการสะสมทรัพย์จะไม่เกิดในเด็กเล็ก

2.3.4 การตั้งความทะเยอทะยาน เป็นการตั้งความหวังไว้สูงและมีความพยายามมุ่งมั่นอย่างมากที่จะทำให้สำเร็จ การตั้งความหวังหรือเกิดความทะเยอทะยานจึงเป็นแรงจูงใจที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมขึ้น ถ้าบุคคลตั้งความทะเยอทะยานไว้สูงเกินความสามารถของตนเองจะทำให้บุคคลเกิดความล้มเหลวได้ง่ายทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการทำงานนั้นๆหรือเกิดความท้อถอย ถ้าบุคคลตั้งความทะเยอทะยานไว้ต่ำกว่าความสามารถของตนเองก็ไม่มีแรงจูงใจพอที่จะกระทำ เพราะว่าตนประสบความสำเร็จในงานนั้นๆง่ายเกินไป ความยากง่ายของงานจะมีผลต่อแรงจูงใจ

วาสนา คุณาภิสิริ (2537) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลต่างๆเข้าร่วมการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย อาจมีสาเหตุดังนี้คือ

1. เพื่อสังคม ถ้าเพียงเพื่อต้องการพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่น ๆ ได้สนุกสนานเฮฮา โดยไม่คำนึงถึงการแพ้ชนะมากเกินไป นั่นก็คือการเล่นเพื่อเหตุผลด้านสังคม เช่น การเล่นเปตอง กอล์ฟ โบว์ลิ่ง (แต่ไม่ใช่ทั้งหมดเสียทีเดียว)

2. เพื่อการทรมาน การลงโทษตนเองให้เจ็บปวด เหน็ดเหนื่อย ใช้ความอดทนและความพยายามมากๆ คล้ายๆ โยคี ที่ทรมานตนเองโดยการนั่งบนเตียงที่ตอกตะปูไว้ คนที่เล่นกีฬาเพื่อเหตุผลข้อนี้จะมีอดทนสูงมาก (เช่น การวิ่งมาราธอน) และมีพฤติกรรมแปลกประหลาดเกี่ยวกับการตัดสินใจ ความพราดเพียรพยายาม และความสามารถในการพัฒนาอย่างหยุดยั้งและความอดทนต่อความเจ็บปวด

3. ความสุนทรีย์ หมายถึง การปฏิบัติด้วยความสวยงาม คนที่มีเหตุผลเพื่อความสุนทรีย์จึงเป็นผู้รักความสวยความงามและรักในความสวยงามของการเคลื่อนไหว รักในความน่าประทับใจของจังหวะการเต้นรำ รักในรูปแบบการเคลื่อนไหวที่เป็นการสร้างสรรค์ เช่น ท่าทางการเล่นสเก็ต การเต้นบัลเลต์ การเต้นรำได้นำ รวมทั้งฟลอร์เอ็กเซอร์ไซส์และยิมนาสติกลีลาใหม่

4. เพื่อการผ่อนคลาย การกระทำที่เป็นการผ่อนคลายการใช้พลังงาน ความตึงเครียดความสับสนบางคนจะปลดปล่อยสิ่งเหล่านี้ออกไปได้ด้วยการเล่นกีฬาบางประเภท เช่น มวยปล้ำ ฟุตบอล ฮอกกี้

5. เพื่อความแข็งแรงอันตรายและความหวาดเสียว หมายถึง การกระทำที่เสียสมดุลของร่างกาย มีความตื่นเต้นที่ได้เปลี่ยนความเร็ว ความสูง ซึ่งกระทำด้วยความน่าหวาดเสียว เช่น กระโดดน้ำ ยิมนาสติก สกี โต้คลื่น คังฟูชา ไต่เขา

2.4 ทฤษฎีลำดับขั้นแรงงูใจของมาสโลว์ (Maslow)

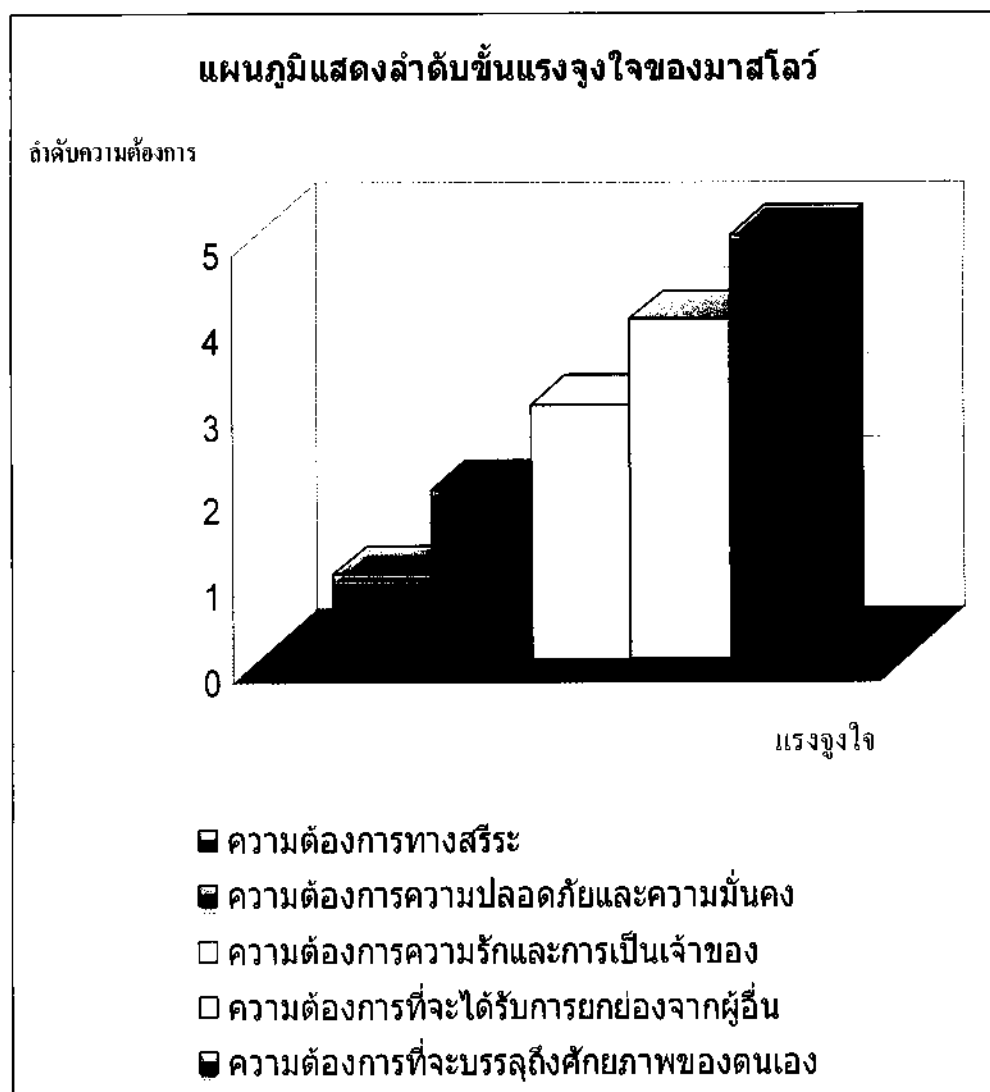
เจ้าของทฤษฎีนี้คือ มาสโลว์ (Maslow) ซึ่งมีความเชื่อว่าปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมแตกต่างหลากหลายและไม่มีที่สิ้นสุดก็คือ ความต้องการ (Needs) ที่มีอยู่ในตัวมนุษย์นั่นเองโดยได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับภารกิจของความต้อการไว้ดังนี้

2.4.1 มนุษย์ทุกคนมีความต้องการและความต้องการของมนุษย์เป็นแหล่งกำเนิดพฤติกรรมต่าง ๆ

2.4.2 ความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุดตั้งแต่เกิดจนตาย

2.4.3 ความต้องการของมนุษย์มีความแตกต่างกัน และมีลักษณะเป็นลำดับขั้นตั้งแต่ความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิตไปสู่ความต้องการขั้นสูงขึ้นไปซึ่งเป็นความต้องการในการพัฒนาตนเองไปตามศักยภาพสูงสุดของตน

2.4.4 มนุษย์ต้องการการตอบสนองความต้องการในแต่ละขั้นอย่างพอเพียงในระดับหนึ่งเสียก่อนจึงพัฒนาไปสู่ความต้องการขั้นต่อไป ซึ่งบุคคลยังไม่ได้รับการสนองความต้องการในขั้นใดจะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นไปเพื่อสนองความต้องการในขั้นนั้น ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ แบ่งออกเป็น 5 ลำดับดังภาพประกอบ

ภาพที่ 1 แสดงทฤษฎีลำดับขั้นแรงงใจของมาสโลว์

จากลักษณะความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) สามารถอธิบายได้ดังนี้

แรงงใจลำดับที่ 1 คือ ความต้องการด้านสรีระ (Basic Physiological Need) ในการดำรงชีวิตของมนุษย์นับเป็นความต้องการที่จำเป็นที่สุด ที่ต้องได้รับการตอบสนองเป็นลำดับแรกให้เพียงพอในระดับหนึ่งบุคคลจึงจะพยายามในการตอบสนองความต้องการขั้นต่อไป

ความต้องการด้านสรีระนี้ได้แก่ ความต้องการน้ำ อาหาร อากาศ สิ่งบรรเทาความเจ็บปวดของร่างกาย ความต้องการทางเพศ รวมทั้งความต้องการอยู่ในอุณหภูมิที่เหมาะสมความต้องการเหล่านี้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมหลากหลาย เช่น การหาอาหารด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้หายหิว บางรายอาจถึงฆ่าตัวตายเพื่อต้องการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดจากโรคร้ายต่าง ๆ เป็นต้นเมื่อ

ความต้องการขั้นนี้ได้รับการตอบสนองก็จะลดความรุนแรงลง และถ้าความต้องการลำดับแรกยังไม่ได้รับการตอบสนองพอเพียง แรงจูงใจประเภทอื่น ๆ ก็ยากที่จะบังเกิดขึ้นได้

แรงจูงใจลำดับที่ 2 คือ ความต้องการ ความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security Needs) เมื่อความต้องการพื้นฐานได้รับการตอบสนองอย่างพอเพียงบุคคลจะแสวงหาความต้องการ ความปลอดภัยและความมั่นคงต่อไป พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากความต้องการขั้นนี้ เช่น การเลือกอาหารที่สะอาด ปลอดภัยจากเชื้อโรคต่างๆ การคาดเข็มขัดนิรภัยเป็นประจำความต้องการที่จะรักษาชีวิต ทรัพย์สิน รวมทั้งการป้องกันภัยอันตรายอื่นๆ อีกมากมาย นอกจากนั้นอาจแสดงออก ในลักษณะของการคบหาบุคคลที่มีอำนาจมากกว่า เพื่อให้เกิดความอบอุ่นใจ เป็นต้น

แรงจูงใจลำดับที่ 3 คือ ความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Need) ความต้องการขั้นนี้เป็นลักษณะของความต้องการได้รับความรักจากผู้อื่นและความต้องการเป็นผู้ที่รักผู้อื่นด้วยซึ่งรวมทั้งการได้แสดงความเป็นเจ้าของที่ได้แสดงความห่วงใย ประรณาคี ปกป้องผู้อื่น และในขณะเดียวกันก็ต้องการให้บุคคลอื่นแสดงเช่นนั้นกับตนด้วยความต้องการความรักและเอาใจใส่นี้เกิดขึ้นในมนุษย์ทุกคนแต่อาจมีการแสดงออกที่ต่างกัน ภรรยาบางคนอาจ ได้รับความรักความเอาใจใส่จากสามี แสดงออกด้วยการปรนนิบัติเป็นอย่างดี หรือนักเรียนบางคนอยากได้รับความรัก ความสนใจจากครู อาจเรียกร้องโดยการเอาใจครู หรือ อาจแสดงความเกรง เพื่อให้อุทิศสนใจก็เป็นได้ ควรทำความเข้าใจมูลเหตุที่แท้จริงของพฤติกรรมเหล่านี้

แรงจูงใจลำดับที่ 4 คือ ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem Need) เป็นความต้องการขั้นที่สูงขึ้นหลังจากความต้องการขั้นที่ผ่านมาได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ แล้วความต้องการขั้นนี้เกิดจากบุคคลต้องการมีหน้าตามีชื่อเสียงเกียรติยศ เป็นที่ยอมรับยกย่องจากสังคมโดยจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งเหล่านี้ เช่น นักกีฬาทุ่มฝึกซ้อมอย่างหนัก เพื่อให้ได้ชัยชนะหรือแชมป์ นักวิชาการที่มุ่งมั่นคว้าวิจัยเพื่อผลงานทางวิชาการการทำความดีต่างๆ ล้วนแต่ต้องการการยกย่องในการกระทำทั้งสิ้น

แรงจูงใจลำดับที่ 5 คือ ความต้องการที่จะบรรลุถึงศักยภาพของตนเอง (Self Actualization) ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการสูงสุดของบุคคลในการที่จะทำตามศักยภาพของตนเองที่มีอยู่ การได้ทำสิ่งที่ตนเองพึงพอใจอย่างแท้จริง จากขีดความสามารถทั้งหมดที่มีอยู่เป็นการพัฒนาตนเอง ไปสู่จุดสุขสมบูรณ์ในตัวเอง อันจะก่อให้เกิดความสุข ความอิ่มใจและความภูมิใจโดยไม่มีการ เปรียบเทียบสิ่งที่ตนเป็นอยู่กับใครๆ เช่น บุคคลหนึ่งประเมินศักยภาพในตนเองว่า สามารถจะเป็นช่างอิเล็กทรอนิกส์ได้เขาได้พยายามศึกษาหาความรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียนจนในที่สุดสามารถตั้ง ร้านซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ได้ ทำให้เขาเกิดความรู้สึกมีความสุขกับงานนี้มาก ถึงแม้จะ

มิได้มีรายชื่อที่ดีเท่าผู้ที่จบวิศวกรรมมาก็ตามเพราะแท้จริงแล้วขีดสูงสุดแห่งศักยภาพของแต่ละบุคคลนั้นต่างกันอยู่ที่ว่าจะสามารถดำเนินไปบรรลุขีดสูงสุดที่มีอยู่ได้หรือไม่

ทั้ง 5 ชั้น ของมนุษย์เป็น 2 ระดับใหญ่ ๆ คือ ระดับต่ำ (Lower- Order) ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ และความต้องการความมั่นคง สำหรับความต้องการในระดับสูง (Higher- Order Needs) ได้แก่ ความต้องการทางสังคม ความต้องการได้รับการยกย่อง และความต้องการความสำเร็จในชีวิต ซึ่งความแตกต่างของความต้องการทั้ง 2 ระดับ คือ ความต้องการในระดับสูงเป็นความพึงพอใจที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ขณะที่ความต้องการในระดับต่ำเป็นความพึงพอใจที่เกิดจากภายนอก เช่น ค่าตอบแทน เป็นต้น

2.5 แรงจูงใจกับการเล่นกีฬา

แรงจูงใจนับว่ามีบทบาทสำคัญมากต่อการเล่นเตรียมทีมและการฝึกซ้อมกีฬานักจิตวิทยาการกีฬาให้ทักษะต่อแรงจูงใจแตกต่างกัน สรุปแล้วพอจะกล่าวได้ว่า แรงจูงใจเป็นกระบวนการที่มีอยู่ในตัวนักกีฬาเองแต่ละคนซึ่งพร้อมที่จะได้รับการกระตุ้นจากภายนอกให้มีกำลังแรงขึ้น เพื่อให้อยากกระทำในสิ่งนั้น ๆ มากขึ้น หมายความว่านักกีฬาทุกคนต่างก็มีแรงจูงใจภายในตัวเองอยู่แล้วหน้าที่ของผู้ฝึกสอนกีฬามีเพียงแต่ค้นหาวิธีการที่จะกระตุ้นจากภายนอกเพื่อให้เกิดกำลังแรงขึ้นอีกเท่านั้น การสร้างแรงจูงใจนี้มีความเกี่ยวข้องกับความต้องการมากที่สุดความต้องการ ดังกล่าวนี้นี้เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ดังนั้นในการฝึกซ้อมกีฬาแต่ละครั้ง หากว่าผู้ฝึกสอนได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญเหล่านี้ แล้วนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์จะเป็นพื้นฐานในการฝึกซ้อมกีฬาที่ดีและยังสามารถที่สร้างแรงจูงใจในระดับสูงขึ้นไปได้อีกด้วยในการคัดเลือกตัวนักกีฬาเพื่อให้ได้ตัวนักกีฬาตามลักษณะและคุณสมบัติของการเป็นนักกีฬาที่แท้จริง

เทเวศร์ พิริยะพจน์ (2528) ได้กล่าวไว้ว่า ต้องคำนึงถึงเพราะนักกีฬาที่มีความปรารถนาที่จะเล่นกีฬาให้ดีดีขึ้นนั้นจะมีแรงจูงใจสูง ซึ่งจะมีผลให้นักกีฬานั้น ๆ ทำการฝึกซ้อมอย่างตั้งใจ มีวินัยในตนเอง ขยันขันแข็งในการฝึกซ้อม

พิชิต เมืองนาโพธิ์ (2534) ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยของนักกีฬาที่จะประสบความสำเร็จไว้ว่านักกีฬาต้องมีความกังวลใจน้อยสมาธิเชื่อมั่นในตนเองมองผลงานของตนเป็นเรื่องใหญ่ที่สุด มีแรงจูงใจมาก ดังนั้นพลังของแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งที่ผู้ฝึกสอนควรคำนึงถึงเป็นอย่างมาก และเป็นหน้าที่ของผู้ฝึกสอนที่จะต้องหาวิธีการกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักกีฬาของตน

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2534) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการเตรียมตัวด้านจิตวิทยาก่อนการแข่งขัน โดยนำเสนอปัจจัยในการเตรียมตัวนักกีฬาด้านจิตวิทยาเพื่อเข้าทำการแข่งขันให้ได้ประสบความสำเร็จไว้ ดังนี้

1. ควรให้แรงเสริมและผลย้อนกลับที่เหมาะสมแก่นักกีฬาในความสามารถทำได้ ซึ่งการใช้แรงเสริมที่สามารถทำได้โดยง่ายคือ คำชมเชยและกล่าวคำที่เป็นลักษณะสร้างสรรค์ของผู้ฝึกเป็นต้น ส่วนผลย้อนกลับทำได้โดยผู้ฝึกที่บอกผลที่นักกีฬาสามารถทำได้
2. ควรใช้แรงจูงใจโดยการที่ครูผู้ฝึกสอนจะต้องรู้จักการสร้างภาพการฝึกซ้อมเป็นที่น่าสนใจ มีความสนุกสนาน มีความท้าทาย และสภาพการฝึกซ้อมก็ต้องคล้ายคลึงกับการแข่งขันจริง เพื่อให้ให้นักกีฬาสามารถยับยั้งฝึกซ้อมให้ได้มากที่สุดและดีที่สุด
3. ควรจะเพิ่มความลดความตึงเครียด และความฮึกเหิมในการแข่งขันให้เหมาะสมและถูกต้อง เช่น การนั่งสมาธิและการสะกดจิต
4. การจัดสภาพการฝึกซ้อมให้คล้ายคลึงกับสภาพการแข่งขันจริงให้มากที่สุด
5. ผู้ฝึกสอนต้องมีความเข้าใจถึงความแตกต่างของนักกีฬาแต่ละคนเป็นสำคัญ
6. ผู้ฝึกซ้อมควรจะหาทางช่วยเหลือให้นักกีฬาให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีมโนทัศน์ที่ถูกต้อง โดยการจัดสภาพการณ์ให้นักกีฬามีประสบการณ์ในความสำเร็จหรือประสบการณ์ที่ดีในการฝึกซ้อมและให้การแรงเสริม
7. การใช้ความเชื่อมั่นบางอย่างให้เป็นประโยชน์ต่อการฝึกซ้อม เช่น ความเชื่อว่าได้สูดออกซิเจนก่อนการฝึกซ้อม จะทำให้ความรู้สึกว่ามีกำลังวังชาขึ้น
8. ควรเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมทำให้เป็นประโยชน์ต่อการฝึกซ้อม
9. ผู้ฝึกสอนควรมีรูปแบบการเป็นผู้นำที่เป็นประโยชน์ต่อการฝึกซ้อม เช่น ผู้นำแบบประชาธิปไตย และผู้นำแบบอิตาเลียน
10. โปรแกรมการฝึกซ้อมและวิธีการฝึกซ้อมควรจะเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อนักกีฬาโดยที่โปรแกรมการฝึกซ้อมและวิธีการฝึกซ้อมที่นักกีฬาเห็นว่าสามารถที่จะเป็นไปได้และปฏิบัติได้
11. การใช้แรงจูงใจที่เกิดจากการเห็นคุณค่าของการเล่นกีฬาเป็นสิ่งที่ดีและเป็นที่ยอมรับปรารถนา เช่น ความรู้สึกภาคภูมิใจในการเล่นกีฬาและเป็นนักกีฬา หรือการเห็นคุณค่าและประโยชน์ของกีฬา
12. ผู้ฝึกสอนควรมีความเข้าใจในความสัมพันธ์กันระหว่างผู้ฝึกสอนและผู้ดู และความสามารถที่นักกีฬาทำได้ โดยการมีผู้ฝึกซ้อมจะทำให้นักกีฬาได้ใช้ความพยายามมากกว่าการฝึกซ้อมคนเดียว
13. การสร้างความกังวลใจและการลดความเครียดในตัวของนักกีฬา
14. สุขภาพจิตของนักกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฐมพยาบาลทางจิตและอารมณ์ของนักกีฬาลงการแข่งขัน

2.6 แรงจูงใจกับความสำเร็จในการแข่งขันกีฬา

การสร้างแรงจูงใจหรือการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับนักกีฬาขณะที่ทำการฝึกซ้อมนั้นย่อมเป็นเหตุที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ นักกีฬาประสบความสำเร็จ

ชาลยชัย โพธิ์คลัง (2532) ได้กล่าวถึงนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จในการฝึกซ้อมและการแข่งขันนั้นย่อมมีเหตุผลซึ่งเกิดจากการสร้างแรงจูงใจที่แตกต่างกัน ความพอใจที่ทำให้เขาประสบความสำเร็จที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใต้จิตใจได้จัดได้สำนึก คือ

1. ความรู้สึกภาคภูมิใจ (Personal Pride) ความภาคภูมิใจเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ที่มีกับนักกีฬาทุกคน เมื่อนักกีฬาเกิดความรู้สึกเช่นนี้ก็จะขยันฝึกซ้อมเพื่อที่จะให้คนมีขีดความสามารถสูงสุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อความสำเร็จในการแข่งขัน

2. ความรู้สึกเพื่อฝัน (Self Image) มนุษย์เราที่เกิดมาไม่ว่าจะแยกความอยากหรือเป็นนักกีฬาก็ตาม ย่อมจะเกิดความรู้สึกเพื่อฝัน ความอยากด้วยกันทั้งนั้น หากจะแยกความอยากหรือความรู้สึกเพื่อฝันที่เกี่ยวกับนักกีฬาแล้ว สามารถแยกความรู้สึกออกได้เป็น 2 ทางด้วยกันคือ ความรู้สึกอยากที่เกิดขึ้นกับตัวเอง และความรู้สึกที่มีต่อบุคคลอื่น

พิชิต เมืองนาโพธิ์ (2534) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการแข่งขันกีฬาไว้ว่า

1. ให้นักกีฬาได้รับประสบการณ์แห่งความสำเร็จทั่วถึงกันในการกีฬา การจัดสภาพแวดล้อมในการกีฬาคควรจัดให้นักกีฬาได้รับความสำเร็จซึ่งทำให้เพิ่มแรงจูงใจในการเล่นกีฬามากยิ่งขึ้น เช่น การลดความสูงของแป้นบาสเกตบอลในเด็กเล็ก

2. ให้นักกีฬามีโอกาสรับผิดชอบในการตั้งกฎเกณฑ์ในการตัดสินใจทำให้นักกีฬามีโอกาสควบคุมความประพฤติของตนเอง และเกิดความรู้สึกสำเร็จ

3. ให้คำชมเชยทั้งคำพูดและท่าทาง และควรใช้บ่อยๆ ให้นักกีฬาได้รับรู้ถึงการมีส่วนช่วยเหลือกัน เน้นบทบาทความสำคัญของแต่ละคนที่มีต่อความสำเร็จของทีมทำให้นักกีฬามีความรู้สึกว่าตัวเองมีค่า

4. การตั้งจุดมุ่งหมายต้องการเป็นจุดมุ่งหมายที่เป็นจริงและสามารถทำได้ด้วยความพยายามมีการประเมินมีการปรับปรุงว่านักกีฬาได้บรรลุจุดมุ่งหมายแค่ไหน

5. มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการฝึก ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย ทำให้การฝึกซ้อมเกิดความสนุกสนาน ทำให้นักกีฬาที่ค้นพบสิ่งใหม่ๆ

6. การทำให้เกิดความสนุกสนาน เกิดความสมดุลระหว่างความสามารถของนักกีฬากับความยากง่ายของการฝึก ทำทหายความสามารถ เกิดอยากลองเล่น ซ้อม และอยากแข่งขัน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทย

พิชัย ผิวคราม (2533) ได้ศึกษาแรงงูใจที่มีอิทธิพลต่อการเป็นนักกีฬาทีมชาติ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักกีฬาทีมชาติไทยที่ได้รับคัดเลือกไปแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 15 ณ ประเทศมาเลเซีย เป็นนักกีฬารวม 27 ชนิดกีฬา จำนวน 400 คน นักกีฬาหญิง 148 คน และนักกีฬาชาย 252 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวัดแรงงูใจ

ผลการศึกษาพบว่า แรงงูใจที่มีอิทธิพลต่อนักกีฬาทีมชาติชุดซีเกมส์ ครั้งที่ 15 มีแรงงูใจอยู่ในระดับมากคือ ด้านความรัก ความถนัดและความสนใจ สุขภาพอนามัย ความมีเกียรติยศชื่อเสียง ความคิดเห็นส่วนตัว และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ มีแรงงูใจอยู่ในระดับน้อยคือ รายได้และประโยชน์เกื้อกูล และโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต แรงงูใจระหว่างนักกีฬาชายและนักกีฬาหญิงไม่แตกต่างกัน

คณัย ยาทอม (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แรงงูใจในการเลือกเล่นกีฬากอล์ฟหน้าของนักกีฬาหญิงพบว่า การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแรงงูใจในการเลือกเล่นกีฬากอล์ฟหน้าของนักกีฬาหญิง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักกีฬากอล์ฟหน้าที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬากอล์ฟหน้ากึ่งจัดการแข่งขันขึ้น โดยสมาคมกีฬากอล์ฟหน้าสมัครเล่นแห่งประเทศไทยและรายการแข่งขันระดับนานาชาติที่ประเทศไทยส่งเข้าร่วมแข่งขัน ประจำปี พ.ศ. 2537 เป็นนักกีฬาระดับเยาวชน 70 คน ระดับประชาชน 82 คน และระดับทีมชาติ 9 คน รวมทั้งสิ้น 161 คน ซึ่งได้มาโดยการเจาะจงเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักกีฬากอล์ฟหน้าหญิงระดับเยาวชนมีแรงงูใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4 ด้านตามลำดับคือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ส่วนแรงงูใจเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมี 3 ด้านตามลำดับคือ ด้านรายได้และผลประโยชน์ ด้านความรัก ความถนัด และความสนใจ และด้านเกียรติยศชื่อเสียง

2. นักกีฬากอล์ฟหน้าหญิงระดับประชาชนมีแรงงูใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4 ด้านตามลำดับคือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง และด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ส่วนแรงงูใจเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมี 3 ด้านตามลำดับคือ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงด้านรายได้และผลประโยชน์ และด้านความรัก ความถนัด และความสนใจ

3. นักกีฬาภคน้ำหนักหญิงระดับทีมชาติมีแรงจูงใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 6 ด้านตามลำดับ คือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ด้านรายได้และผลประโยชน์ และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ส่วนแรงจูงใจเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมี 1 ด้านคือ ด้านความรัก ความถนัด และความสนใจ

สุริย์ พันธรัักษ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬาจักรยานเสือภูเขา การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬาจักรยานเสือภูเขา ประชากรเป็น นักกีฬาจักรยานเสือภูเขาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาจักรยานเสือภูเขาที่จัดการแข่งขันโดยสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยความร่วมมือของสมาคมจักรยานเพื่อสุขภาพและสมาคมจักรยานสมัครเล่นแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ประจำปี พ.ศ. 2541 ซึ่งเป็นนักกีฬาระดับอายุไม่เกิน 18 ปี 165 คน ระดับอายุทั่วไป 238 คน รวมทั้งสิ้น 403 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักกีฬาจักรยานเสือภูเขาทั้งหมดมีแรงจูงใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 6 ด้านตามลำดับคือ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ด้านสุขภาพอนามัย ด้านความรัก ความถนัด และความสนใจ ด้านรายได้และผลประโยชน์ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง และด้านเกียรติยศชื่อเสียง

2. นักกีฬาจักรยานเสือภูเขาในระดับอายุไม่เกิน 18 ปี มีแรงจูงใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 6 ด้านตามลำดับคือ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ด้านความรัก ความถนัด และความสนใจ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านรายได้และผลประโยชน์ และด้านเกียรติยศชื่อเสียง

3. นักกีฬาจักรยานเสือภูเขาในระดับอายุทั่วไป มีแรงจูงใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 6 ด้านตามลำดับคือ ด้านความรัก ความถนัด และความสนใจ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ด้านสุขภาพอนามัย ด้านรายได้และผลประโยชน์ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง และด้านเกียรติยศชื่อเสียง

ประเชิญ รอดบ้านเกาะ (2543) ความมุ่งหมายในการศึกษาในครั้งนี้เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเล่นเซปักตะกร้อของนักกีฬาหญิง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักกีฬาเซปักตะกร้อหญิงที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเซปักตะกร้อที่จัดขึ้นโดยสมาคมเซปักตะกร้อแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 100 คน การกีฬาแห่งประเทศไทยจำนวน 50 คน กรมพลศึกษา 60 คน และรายการอื่น ๆ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยวิธีตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า

นักกีฬาเซปักตะกร้อหญิงมีแรงจูงใจในการเลือกเล่นกีฬาเซปักตะกร้อ ดังนี้

1. ด้านสุขภาพ และอนามัย ตามความคิดเห็นของนักกีฬาเซปักตะกร้อหญิง โดยรวมมีค่าร้อยละ 65.2 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าร้อยละ 24.8 อยู่ในระดับมาก
2. ด้านรายได้ และผลประโยชน์ ตามความคิดเห็นของนักกีฬาเซปักตะกร้อหญิง โดยรวมมีค่าร้อยละ 24.8 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าร้อยละ 41.2 อยู่ในระดับมาก
3. ด้านความรัก ความถนัด และความสนใจ ตามความคิดเห็นของนักกีฬาเซปักตะกร้อหญิง โดยรวม มีค่าร้อยละ 30.4 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าร้อยละ 32.8 อยู่ในระดับมาก
4. ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ตามความคิดเห็นของนักกีฬาเซปักตะกร้อหญิง โดยรวมมีค่าร้อยละ 31.6 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าร้อยละ 36.4 อยู่ในระดับมาก
5. ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ตามความคิดเห็นของนักกีฬาเซปักตะกร้อหญิง โดยรวม มีค่าร้อยละ 32.8 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าร้อยละ 48.2 อยู่ในระดับมาก

งานวิจัยในต่างประเทศ

Early (อ้างถึงใน สุริย์ พันธุ์รักษ์, 2541) ได้ศึกษาการปรับตัวและศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจในการเข้าร่วมเล่นกีฬาประเภททีมและประเภทบุคคล เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดลักษณะการปรับตัวขั้นพื้นฐานกับการปรับความประพฤติ และแบบสอบถามวัดแรงจูงใจในการเข้าแข่งขัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักกีฬาฟุตบอล นักกีฬาสเกตบอล นักกรีฑาประเภทลู่ นักกีฬาฮอกกี้น้ำแข็ง นักกีฬาเทนนิส ผู้ไม่ใช่นักกีฬาและผู้ที่เป็นนักกีฬารั้งเดียว

ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจแตกต่างกันในด้านความล้มเหลว สมรรถภาพร่างกาย การแข่งขันให้ทราบและการควบคุมระหว่างนักกีฬาประเภททีมและนักกีฬาประเภทบุคคล แต่การปรับตัวไม่ต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวขั้นพื้นฐานกับแรงจูงใจในการแข่งขันชี้ให้เห็นว่าในกีฬาประเภทบุคคลมีความเข้มแต่ไม่มีในกีฬาประเภททีม และพบว่าแรงจูงใจและการปรับตัวของนักกีฬาที่มีความสามารถสูงและต่ำมีความแตกต่างกัน ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาลักษณะของบุคคลให้ดีขึ้นจะมีความเกี่ยวข้องกับการรักษาแรงจูงใจของนักกีฬาแต่ละบุคคลไว้

White (อ้างถึงใน ประเชษฐ รอดบ้านเกาะ, 2543) ได้ศึกษาลักษณะเฉพาะตัวทางด้านเกี่ยวกับจิตวิทยาและแรงจูงใจในการเล่นกีฬาของนักกีฬาหญิงระดับมหาวิทยาลัยที่มีความสามารถสูง จุดมุ่งหมายของการศึกษารั้งนี้ เพื่อทำความเข้าใจทางด้านประชากรศาสตร์และลักษณะของแรงจูงใจในการเข้าร่วมเล่นกีฬา กลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ เป็นนักกีฬาหญิงจากมหาวิทยาลัยเซาท์อีสเทิร์นที่ประสบความสำเร็จในรายการแข่งขันภายในประเทศ กลุ่มตัวอย่างได้ตอบ

แบบสอบถามมาตรฐานซึ่งมี 3 ตอน คือ ประสบการณ์ทางด้านการกีฬา ความคิดเห็นส่วนตัวและระดับความสนใจทางสังคม จุดสนใจของการศึกษาในขั้นต้นเป็นการศึกษาแรงจูงใจในการเล่นกีฬาในขอบเขต 5 ด้าน คือ ความต้องการเอาชนะด้วยการแสดงออกทางความก้าวร้าว ความขัดแย้ง ความสามารถ ความร่วมมือ และการแข่งขัน คำถามเพื่อการวิจัยเป็นแบบเฉพาะเจาะจงที่สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวในทางการกีฬากับแรงจูงใจในการเล่นกีฬา ความสามารถทางกีฬากับแรงจูงใจในการเล่นกีฬา ความสามารถทางกีฬากับการพัฒนาทางการกีฬา แรงจูงใจในการเล่นกีฬากับการพัฒนาทางการกีฬา

ผลของการศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการเล่นกีฬามีความสัมพันธ์อย่างมากกับบุคคลและการแก้ไขทางสังคมและการแข่งขัน ความก้าวร้าว ความขัดแย้ง มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความรู้สึกในทางลบ มีความสัมพันธ์ระดับสูงทั้งนักกีฬาประเภททีมและนักกีฬาประเภทบุคคลองค์ประกอบ ของบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถทางการกีฬาและความสนใจทางสังคม ไม่มีสิ่งใดชี้ว่า การจัดแก้ไของค์ประกอบส่วนบุคคลให้เหมาะสมมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเล่นกีฬาและแม้ว่านักกีฬาในกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยจะมีความสำเร็จในการแข่งขันอย่างสูงเขาก็ยังเห็นคุณค่าของการประสานความร่วมมือ และเป็นเครื่องมือสำคัญของการประสบความสำเร็จในการเล่นและประสบความสำเร็จในการศึกษา

Frederick (อ้างถึงใน ประเชิญ รอดบ้านเกาะ, 2543) ได้ศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเข้าร่วมระดับของการเข้าร่วม และสภาพจิตที่แสดงออกมาในขอบเขตของกิจกรรมทางกายลักษณะสภาพจิตที่แสดงออกมา เช่น การยกย่องตนเอง ความหดหู่ ความกังวลใจ สภาพความเป็นจริงของตนเองและควมมีชีวิตชีวา โดยยึดตามแนวทฤษฎีแรงจูงใจของ เดซี่และไรอัน (Deci and Ryan, 1985) ได้เสนอความสำคัญของการศึกษา 2 สิ่งคือ สิ่งแรกเป็นการกระทำที่เชื่อมแรงจูงใจในการเข้าร่วมกับสภาพจิตที่แสดงออกมา สิ่งที่สองคือการวัดผลวิธีใหม่ 2 วิธีที่สร้างขึ้น ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ มีเหตุจูงใจในการเข้าร่วมแข่งขันและการวัดควมมีชีวิตชีวา กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ใหญ่ 376 คน และกลุ่มนักเรียน 150 คน

ผลของการศึกษาพบว่า เหตุจูงใจในการเข้าร่วมเป็นปัจจัย 3 ส่วนย่อยคือ แรงจูงใจภายใน ความสามารถความสัมพันธ์ของร่างกาย มีการตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบนัยสำคัญของความสัมพันธ์ค้นพบระหว่างตัวแปรย่อยของเหตุจูงใจในการเข้าร่วม ระดับของตัวแปรในการเข้าร่วมและสภาพจิตที่แสดงออกมา แรงจูงใจในการเข้าร่วมได้ถูกค้นพบถึงความแตกต่างโดยเพศของผู้เข้าร่วม ผู้หญิงมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ชายในเรื่องแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับร่างกาย และผู้ชายมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าในแรงจูงใจด้านความสามารถ แรงจูงใจในการเข้าร่วมเป็นตัวแปรโดยกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งมี 3 กลุ่มคือ กลุ่มกีฬาบุคคล กลุ่มสุขภาพและสมรรถภาพ และกลุ่มกีฬาประเภททีม กลุ่ม

สุขภาพและสมรรถภาพมีคะแนนเฉลี่ยของแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับร่างกายสูงกว่ากิจกรรมกลุ่มอื่นๆ การศึกษาทางด้านสภาพจิตใจ ความมีชีวิตชีวาพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยกย่องตนเอง และความกังวลใจ การศึกษาเสนอให้เห็นถึงความมีนัยสำคัญแสดงว่าแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางด้านจิตใจอย่างมีนัยสำคัญ

สรุป

จากทฤษฎีและหลักการรวมทั้งผลการวิจัยที่ได้เสนอนี้จะเห็นว่า แรงจูงใจที่มีส่วนสำคัญในการสร้างความสำเร็จและพัฒนาบุคคล สามารถช่วยให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่เป็นพฤติกรรมพึงประสงค์ สามารถปรับปรุงตนเอง เข้าใจตนเอง ยอมรับและตระหนักในความสามารถของตนเอง โดยคำนึงถึงความต้องการขั้นพื้นฐานตามแนวคิดมาสโลว์ สามารถใช้แนวทางที่สร้างสรรค์ที่ดีงามต่อตัวเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจตามแนวคิดของมาสโลว์ ตามลำดับแรงจูงใจ 5 ชั้น ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านรายได้และผลประโยชน์ ด้านความรัก ความถนัด และความสนใจ ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ในกลุ่มนักกีฬาแบดมินตันหญิงที่เข้าร่วมการแข่งขันแบดมินตัน กีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 35 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมให้ผู้หญิงมีความสนใจในการเล่นกีฬาแบดมินตันและเป็นแนวทางในการจัดบริหารและพัฒนาการกีฬาแบดมินตันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป